

MŪSU LIETUVA

NR. 31 (2016) – SEMANÁRIO – 1987 – RUGPIŪTIS – AGŪSTO 6 D. Cz. 10,00 Rua Juatindiba, 28 - Parque da Moóca - 03124 SÃO PAULO, Tel. 273-0338

“VISA ŠIRDIMI ESU SU JUMIS...”

Sventojo Tėvo Jono-Pauliaus II pamokslas, pasakytas itališkai birželio 28, sekmadienį, švenčiant šešių šimtų metų Lietuvos krikšto sukaktį ir Dievo Tarno Jurgio Matulaičio beatifikaciją Šv. Petro bazilikoje.

1. “Esame pakrikštyti Kristuje” (Rm 6,3).

Kai šiandien – vienybėje su Bažnyčia Lietuvoje – dėkojame Švenčiausiajai Trejybei už prieš šešis šimtus metų įvykusį Krikštą toje tautoje, specialiai į mus prabyla šv. Paulius: “Argi nežinote, kad mes visi, pakrikštytieji Jėzuje Kristuje, esame pakrikštyti jo mirtyje? ... esame taigi kartu su juo palaidoti..., nes kaip Kristus buvo prikeltas iš numirusiųjų Tėvo šlovinga galia,... galime gyventi naują gyvenimą” (Rm 6,3-4).

Jei šiandien kas nors klausia, kas įvyko prieš šešis šimtus metų Vilniuje ir Lietuvoje, randa atsakymą tik ką cituotuose apaštalo žodžiuose. Atsakymą pilną. Kristus vėlykinė savo paslaptimi įėjo į asmeninę Didžiojo Kunigaikščio ir jo tautiečių istoriją. Jie tapo parduoti Kristaus atperkamoje mirtyje, kad per jo prisikėlimą galėtų drauge pereiti į naują gyvenimą.

2. Susirinkę šiandien, būdami dvasinėje vienybėje su mūsų broliais ir seserimis Lietuvoje, apmąstome sakramentinę Krikšto realybę visoje jos gilybėje ir galybėje.

Kai Prisikėlusysis siuntė apaštalus į visas žemės tautas skelbti Evangelijos ir krikštyti Švenčiausios Trejybės vardu, išsipildė pranašo Ezechielio žodžiai, kartojami šios dienos liturgijoje: “Paimsiu jus iš pagonių, surinksiu iš visos žemės... duosiu jums naują širdį, įdiegsiu jumyse naują dvasią” (Ez 36,24-26).

Krikštas, pagal Kristaus žodžius Niko demui, yra sakramentas, kuris atgimdo iš vandens ir Šventosios Dvasios. Krikštas yra sakramentas naujo gyvenimo, kuriame nugalimos gimtosios nuodėmės pasekmės ir įskiepijamas Išganymo paveldas, būtent malonė ir meilė. Taip, kaip meldžia Psalmistas: “Sutverk, o Dieve, manyje tyrą širdį, atnaujink manyje tvirtą dvasią” (Ps 50/51,12).

Krikštas yra pirmojo Šventosios Dvasios pergalės žmogaus sieloje, amžinojo išganymo pradžia Dievuje, mumyse esanti Dievo karalystė.

3. Šių iškilmių liturgija veda mus į vidinį žmogų, kuris yra iš naujo atkuria-

Šv. Tėvas JONAS-PAULIUS II sveikina su lietuviais maldininkais audiencijų salėje 1987 m. birželio 27 d. per Lietuvos 600 Metų Krikščionybės jubiliejaus ir arkivyskupo Jurgio Matulaičio beatifikacijos iškilmes.
Nuotrauka iš “L’Osservatore Romano”

mas per Sakramentą: “Dėsiu savo dvasią jumyse ir veiksiu, kad jūs gyventumėte pagal mano įsakymus; padarysiu, kad jūs įgyvendintumėte mano nuostatus” (Ez 36,27).

Šios iškilmes drauge veda į tautą: “Jūs gyvensite žemėje, kurią daviau jūsų tėvams; būsite man mano tauta, o aš būsiu jums jūsų Dievas” (Ez 36,28).

Kai klausomės pranašo žodžių, mūsų mintys ir mūsų širdys skrieja į žemę, kuri nuo amžių yra apgyvendinta lietuvių tautos: lietuviai yra mūsų broliai ir seserys katalikiško paveldo vienybėje.

Esame dvasiškai vieningi su ana, mūsų sese, Bažnyčia, kuri šiais istoriniais 1987 metais dėkoja Švenčiausiajai Trejybei už Krikšto dovaną.

Ši dvasinė bendrystė nūdien randa ypatingiausią išraišką sutapime mūsų iškilmių ant apaštalo Petro karsto ir tautinio jubiliejaus minėjimo Vilniuje. Šiuo pat metu vyskupai, kunigai, vienuoliai ir vienuolės drauge su tikinčiaisiais yra susirinkę prie švento Kazimiero, Lietuvos Globėjo, karsto: jų ir mūsų balsai kyla drauge į Viešpatį, visų Tėvą ir visokeriopų gėrybių Davėją.

Dalyvavimas šioje bazilikoje iš Lietu-

vos atvykusios delegacijos, vadovaujamos mūsų garbingo brolio vyskupo Antano Vaičiaus ir sudarytos iš kunigų, kurie atstovauja kiekvienai vyskupijai, daro itin gyvą, juste jaučiamą mūsų bendrystę. Brangūs broliai. Jūsų buvimas mūsų tarpe šioje katalikybės ir mūsų širdyje daro lyg visa jūsų garbinga tauta būtų su mumis: tauta taip turtinga tikėjimu ir gailėstingumu, o taip pat nelygstamu lo biu dvasinių dovanų, kurį ji šešių šimtų metų istorijos eigoje nešė ir tebeneša visuotinei Bažnyčiai.

Su džiaugsmu taipgi priimame išėjusių lietuvių, kurie atvyko gausiai iš įvairių kontinentų, kad liudytų savo ištikimybę tėvų priimto Krikšto dovanai ir parodytų brolišką vienybę katalikiškai Bendrijai tėvynėje.

4. Brangūs mano broliai ir seserys lietuviai. Romos vyskupas, kuris, kaip švento Petro įpėdinis, yra liudininkas ir tarnas vienybės visoje Bažnyčioje, šiandien nuoširdžiai jus sveikina ir jums teikia šioje Eucharistijoje brolišką taikos pabučiavimą.

Visu savo širdies troškimu esu su jumis. Šį troškimą nešioju savyje jau seniai kiekvieną dieną maldoje lankau jūsų tėvynę. Šioje maldoje, prisimenant jus, ju

SEMANARIO

MŪSŲ
LIETUVA

"NOSSA LITUANIA"

Metinė prenumerata Brazilijoje Cz. 500,00

Prenumerata paprastu paštu į užsienį: 35 Dol.

Prenumerata oro paštu Šiaurės Amerikoje 60 Dol.

GARBĖS PRENUMERATORIJUS Cz. 600,00

Užuojautos, Sveikininiai ir Skelbimai (Anūncijos) mokami už skilties (Coluna) centimetru Cz. 30,00

Už skelbimų kalbą ir turinį, Redakcija neatsako. Rašiniai gražinami tik autoriui prašant.

Straipsnius ir Korespondenciją Redakcija taiso bei tvarko savo nuožiūra.

Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos bei leidėjų nuomonę.

Čekius. Perlaidas ir administracinius laiškus rašyti FRANCESCO GAVENAS ar PETRAS RUKŠYS vardu.

Rua Juatindiba, 28 Parque da Mooca - CEP 03124

São Paulo - Brasil

Diretor Responsável: VYTAUTAS BACEVIČIUS

Administrador: PETRAS RUKŠYS

Redige Equipe Editorial - Fone: 273-0338

Atskiro numerio kaina Cz. 10,00

Į P. Ameriką oro paštu: 45 Dol.

I tolimus kraštus: 75 Dol.

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cz. 800,00

I tolimus kraštus: 75 Dol.

Rašiniai gražinami tik autoriui prašant.

giasi su manim visa Bažnyčia. Ypač Europos Bažnyčia, mylimieji broliai ir seserys, jaučia glaudžius ryšius su jumis, nes jūs tiek geografinė padėtimi, tiek visa istorinė eiga priklausote prie šio kontinento krikščioniškų tautų šeimos. Kaip tik dėl to yra reikšmingas šiandien beveik visų Europos episkopatų dalyvavimas: tai juk sako, kaip giliai mes visi jaučiame bendrystę ir vienybę su jumis.

Džiaugiamės jūsų tikėjimu ir jūsų krikščioniška ištvėrme. Drauge su jumis išpažįstame, kad "Kristus, kartą prisikėlęs, nebemiršta; mirtis jam nebeturi galios... Taip ir jūs laikykite save mirusiais nuodėmei, bet gyvais Dievui Jėzuje Kristuje" (Rm 6,9.11).

Meldžiame Visagalį Dievą drauge su jumis, kad "padarytų jus savo pašaukimo vertus ir savo galybę leistų jums įvykdyti gerus jūsų užsimojimus bei tikėjimo darbus; idant jumoje būtų pašlovintas mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus vardas, ir jūs jame" (2 Tess 1, 11-12).

5. Norime šiandien dėkoti už visus tuos, kurie nuo šimtmečių iki dabar tarp jūsų senolių yra tapę dieviškų paslapčių tarnais ir teikėjais.

Dėkojame taipgi, kad Lietuvos krikščionys ir toliau neša savo išganingus vaisius mūsų amžiuje. Ryškus šio patvirtinimas yra mūsų tautiečio Palimintojo asmenybė. Jį kaip tik šiandien turio džiaugsmą išskelti į altorių garbę.

Arkivyskupas Jurgis Matulaitis-Matulevičius, kurio gyvenimas ir nuopelnai buvo ką tik nusakyti, yra ypatinga Bažnyčiai ir lietuvių tautai dovana, švenčiant šią sukaktį. Tikras "Jėzaus Kristaus tarnas ir apaštalas" (Petr 1,1), uolus nenuilstantis sielovados tarnyboje, ne tik tėvyneje, bet ir Lenkijoje, Romoje ir kitose vietose. Jis buvo Ganytojas drąsus ir pilnas iniciatyvos, sumanus ir pasiaukojęs, pajėgus priimti ir veikti sunkiose Baž-

nyčiai gyvenimo sąlygose; virš visko ir pilnai atsidavęs jam patikėtų sielų išganymui.

Jeigu jis pajėgė nugalėti visokeriopus bandymus ir laimėti visų labai didelį vertinimą, tai priklausė nuo jo ypatingu būdu praktikuotų dorybių. Tai patvirtina gausūs liudijimai iš įvairių sričių, kur reiškėsi jo ganytojinė veikla, atnešusi gausių vaisių: nuo uolaus kunigiško apaštalavimo iki svarbių Šventojo Sosto jam patikėtų pareigų; nuo akademinio mokymo iki praktiško kėlimo katalikiškos kultūros ir socialinio teisingumo reikalavimų, o ir asmeninių nuolatinių įsipareigojimų vargdienių ir beturčių naudai. Ypač noriu priminti tą uolumą, kurį jis parodė vienuoliniame gyvenime, reformuodamas marijonų kongregaciją ir įsteigdamas Nekalto Prasadėjimo seserų ir Jėzaus Eucharistijoje tarnaičių vienuolijas. Jo dvasiniai sūnūs ir dukros, kurie šiandien čia gausiai dalyvauja, savo brangų iš jo paveldėjimą šventumo ir atsidavimo Bažnyčios ir brolių tarnystei. Visi šie pasiekti rezultatai kilo iš gilaus vidinio gyvenimo, kuris jį laikė nuolatinėje vienybėje su Dievu.

Palaimintasis Matulaitis ypač yra šviesus vyskupo paveikslas, kuris pasidarė "visiems visa", būdamas giliai sąmoningas savo ganytojinio pašaukimo, tikras vienybės apaštalas, pilnai atsidavęs Evangelijos skleidimui ir pastangoms vesti sielas į šventumą.

6. Šiai dienai skirtoje Evangelijoje girdime Viešpaties Kristaus žodžius: "Kas neima savo kryžiaus ir neseka manim, nėra manęs vertas. Kas atrastų savo gyvybę, ją praras; ir kas prarastų savo gyvybę dėl manęs, ją atras" (Mt 10, 38-39).

Štai tiksliausias nusakymas gyvenimo ir pašaukimo arkivyskupo Jurgio. Per penkiasdešimt šešerius metus jis stengėsi būti vertas Kristaus. Nešė tad savo

kryžių, o kryžiai, kuriuos jis turėjo nešti, buvo daugiopi. Nešė jis šiuos kryžius ir sekė Kristų. Įvairiais atvejais buvo pasirengęs "aukoti savo gyvybę dėl Kristaus". Tai liudija jo darbai, jo žodžiai ir visa jo sielovadinė veikla. Nejieskojo savęs. Nesiekė "susirasti sau gyvenimo". Priešingai, buvo pasirengęs ne vienu atveju "prarasti" savo gyvenimą. Ir kaip tik dėl to atsirado anoje gyvenimo pilnatvėje, kurią žmogus gali patirti Kristuje. Sekdamas Kristų, vedė su savim kitus Evangelijos keliu; keliu, kuris yra vaisius ir pasekmė Kriūkšto Kristuje.

7. Brangūs broliai ir sesės lietuviai, šiandien Bažnyčia kreipiasi į jus Kristaus žodžiais iš Evangelijos: Priimkite pranašą. Priimkite teisųjį, kaip teisųjį (Mt 10, 41). Tai yra šios beatifikacijos šūkis Kriūkšto sukakčiai. Šventuosius reikia priimti su širdimi ir su tikėjimu, kad jie parodytų kelią, tą kelią, kuris prasideda su "pasinėrimu Kristuje" per Kriūkštą.

Taigi drauge su naujuoju Palaimintuoju, kuris prisistato jums šalia šventojo Kazimiero, Lietuvos globėjo, meldžiame, kad jūs nepaliautumėte būti "verti Kristaus". Jis gi sako: "Kas ima savo kryžių ir seka manim, tas yra manęs vertas".

Istorijos eigoje jūs tiek kartų parodėte ir įrodėte savo norą būti verti Kristaus neretai net herojišku būdu.

Ką daugiau galėtume šiandien, šiais sukaktuvniais metais, linkėti jums ateičiai? Linkime: būti vertais Kristaus, būti Dievo tauta žemėje, kurią Dievas davė jūsų senoliams... kad Dievas ir mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Tėvas būtų visomet jūsų Dievas (plg Ez 36,28). Amen.

Pabaltijo Laisvės Diena

Birželio 11 d. JAV Atstovų Rūmai priėmė rezoliuciją apie „Pabaltijo Laisvės Dienos“ paskelbimą.

Rezoliucijoje sakoma, kad JAV Kongresas pripažįsta Lietuvos, Latvijos ir Estijos tautų nuolatinį troškimą ir teisę būti laisvomis ir nepriklausomomis nuo Sovietų Sąjungos valdymo. Kongresas taip pat smerkia Sovietų Sąjungą už jos atsisakymą pripažinti jų nepriklausomybę. Ir skelbia 1987 m. birželio 14 d. masinių išvežimų metines — „Pabaltijo Laisvės Diena“, kuri simbolizuoja Amerikos tautos solidarumą su pavergtųjų Pabaltijo tautų siekimais; kreipiasi į JAV Prezidentą, kad jis išleistų proklamaciją, kad „Pabaltijo Laisvės Diena“ būtų minima su atitinkamomis ceremonijomis ir veikla.

FÁBRICA DE GUARDA - CHUVAS

Guarda Chuvas de todos os tipos, para homens, senhoras e crianças.

Mini-sombrinhas, tipo Italiano e Alemão.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Rua Coelho Barradas, 104 - V. Prudente - Fone: 274-0677

Res.: 274-4886

CIRURGIÕES DENTISTAS

Dr. Jonas Niciporciukas

Dr. Paulo R. Niciporciukas

Rua Cap. Pacheco Chaves, 1206 - 10 and.

V. Prudente - Fone: 273-6696

LIETUVA AMERIKOS PREZIDENTŪ-ROJE IR KONGRESE

"TŽ" bendradarbio pranešimas iš Vašingtono

Ankstyvesniuose mano pranešimuose iš Vašingtono buvo užuominų, kad Lietuvos krikšto 600 metų sukakties proga lietuvių delegaciją gal priims JAV prezidentas R. Reaganas. Vilties buvo ir dėl to, kad pastaruoju metu Baltieji rūmai paskelbė specialius pareiškimus Lietuvos krikšto sukakties ir Baltiečių laisvės dienos proga.

Lietuvos krikšto sukakties rengėjų delegacijos priėmimas Baltuosiuose rūmuose įvyko birželio 18 d. Vyskupo P. Baltakio vadovaujama delegacija Baltųjų rūmų prezidento kabinete R. Reaganui pristatė Baltųjų rūmų pareigūnas Linas Kojelis. Delegacijoje, šalia vysk. P. Baltakio, buvo Lietuvos atstovas Vašingtone ir Lietuvos diplomatijos šefas dr. S. Bačkis, Lietuvių informacijos centro direktorius kun. K. Pugevičius, seselė Ignė, J. Kavaliūnas, L. Stukienė, A. Nelsienė, sostinės Vašingtono rengimo k-to pirm. J. Vaitkus ir kiti.

Delegacijos vadovas vysk. P. Baltakis įteikė prezidentui kalinamų lietuvių sąžinės kalinių sąrašą ir paprašė, susitikus su Sovietų Sąjungos komunistų partijos gen. sekretorium M. Gorbačiovu, iškelti Lietuvos reikalą. Prezidentui dovanų buvo įteiktas Lietuvos krikšto 600 m. sukakties medalis, taip pat specialus ta proga Lietuvoje išleistas ženklelis ir 1981 m. Lietuvos jaunimo atsiųsto sveikinimo originalas bei vertimas į anglų kalbą.

Prezidentas, atidžiai apžiūrėjęs lietuvių delegacijos įteiktas dovanas, pareiškė, kad dovanos bus padėtos jo vardo bibliotekoje. Lietuvos reikalą pažadėjo iškelti kartu su valstybės sekretorium G. Schulzu, kai susitiks su M. Gorbačiovu. Priėmimo metu visa delegacija kartu ir taip pat atskirai kiekvienas jos narys su prezidentu nusifotografavo. Priėmimas užtruko 15 minučių. Delegacijoje dalyvavęs "Amerikos balso" lietuvių tarnybos viršininkas Romas Sakadolskis apie apsilankymą pas prezidentą tuojau pat paruošė pranešimą Lietuvai. Įdomu pabrėžti, kad pastaruoju metu "Amerikos balso" laidos lietuvių kalba sovietų netrukdoma.

Paminėta nepripažinimo sukaktis

Tuo tarpu birželio 13 d. popietę gerokai per 200 lietuvių, latvių, estų ir jų draugų amerikiečių susirinko į JAV kongreso Longsworth vardo įstaigų rūmus prie Kapitoliaus paminėti 65-rių metų sukakties, kai JAV Lietuvą, Latviją ir Estiją pripažįsta nepriklausomomis valstybėmis. Ta proga visų trijų tautų atstovai prisiminė ri siaubinguosius birželio įvykius, palietusius visas tris šalis. Minėjimą rengė Jungtinis baltiečių komitetas, o garbės rengėjai buvo JAV senatorius D. Riegle, JAV atstovų rūmų nariai D. Hartel ir D. Ritter. Pastarasis yra kongresinio "Ad hoc" komiteto Baltijos kraštų ir Ukrainos reikalams kopirmininkas.

Centrinė iškilnių dalis buvo baltiečių laisvės žymenų įteikimas žymiesiems amerikiečiams, baltiečių draugams. Šiais metais žymenis gavo: buvęs Baltųjų rūmų komunikacijos direktorius žurnalistas Pat Buchanan, teisininkas ir knygos apie Baltijos valstybių aneksiją autorius Williamas Hough, HAV ambasadorius Maskvoje Jack Matlock, žurnalistas John Wallach ir JAV kongreso narys bei kongresinio Helsinkio komiteto pirmininkas Steiny Hoher. Pastarieji du iškilnėse asmeniškai dalyvavo, o žurnalistas Wallach taip pat priėmė ir ambasadoriui Matlockui skirtą žymenį.

Jungtinio baltiečių komiteto pirmininkas J. Simonsonas šio minėjimo proga priminė, jog Baltiečių laisvės diena siekiama, kad nebūtų užmiršta viena juodžiausių Estijos, Latvijos ir Lietuvos dienų – birželio 14-ji, kai dešimtys tūkstančių vyrų, moterų ir vaikų vidury nakties buvo prikelti iš miego, suvaryti į gyvulinius vagonus ir išvežti į Sibiro vergų stovyklas. Jam bekalbant, čia pat buvo dalinama JAV kongreso rezoliucija, skelbianti Baltiečių laisvės dieną.

Žurnalistas Wallachas gražiais žodžiais prisiminė praėjusį rudenį Jūrmaloje įvykusios privačios konferencijos amerikiečių delegacijos vadovą dabartinį ambasadorių Sovietų Sąjungoje J. Matlock. O apie pačią konferenciją, kurioje Wallach taip pat dalyvavo, sakė: "Kreipdamasis į susirinkusius, aš juos vadinau sovietų piliečiais. Vladimiras Pozdneris, vadovavęs konferencijai iš sovietų pusės, neiškentė ir per garsintuvą pasakė, kad lat-

viai taip pat yra sovietiniai piliečiai. Į tai aš, ilgai negalvojęs, atsakiau: tai gal tegul jie patys apsisprendžia..." (vertimas iš "AB" įrašo magnetofono juostoje).

Priimdamas Laisvės žymenį JAV kongreso narys S. Hoyer pareiškė: "Apdovanojimas priklauso jums, čia susirinkusiems kadangi jūs savo kasdieniniu triūsu neleidžiate užgęsti žibintui, kurį daugelis laiko iškėlę Estijoje, daugelis Latvijoje ir daugelis Lietuvoje. Helsinkio komiteto uždavinys yra dirbti kartu su jumis vardan tu, kurie tikisi, jog mes jų nepamiršom. Dirbti su viltimi, kad vieną dieną jie bus laisvi, kaip ir buvo..."

Taip pastarųjų savaitių laikotarpiu Lietuvos vardas skambėjo JAV prezidentūroje ir kongreso įstaigų rūmuose.

OKUPACINĖS VALDŽIOS IŠSPAUSDINTI LEIDINIAI

Iš Lietuvos atėjo sąrašas oficialiai išleistų, nuo 1944 iki 1987 m., Bažnytinių leidinių (atskirai seka pilnas tekstas). Sovietai tame laikotarpyje leido išspausdinti 36 leidinius, įskaitant šešis, kurie yra dar "gaminami", šešis toms mišiolu, paveikslėlius (šv. Kazimiero, Krikšto sukakties), Evangelijas, maldaknyges, apeigynus, katekizmą, Naujajį Testamentą, katalikų kalendorių-Žinyną ir pan. Tiražas – nuo 1000 egz. iki 11500. Tikrai maldaknygių ir katekizmo tiražas per keletą laidų pasiekė 50.000 su viršum egz., o liturginis maldynas – 160.000 egz. (1984 m.)

"Per tiek laiko taip mažai buvo išleista", pastebi vysk. Paulius Baltakis, OFM. "Palyginus su ateistinės ir kitokios literatūros tiražais, tai tik lašas jūroje trims milijonams Lietuvos gyventojų: Pagal Religinį reikalų įgaliojimą Anilionį, esą nerealu norėti, kad kiekviena šeima turėtų po katekizmą..."

"Daugelis šių leidinių yra skirta tik kunigams", toliau tęsia vysk. Baltakis. "Pagrindinė Mišiolu dalis, sakramentorius, dar iki šiol nėra išleista, nors tam tikslui prieš kelis metus Vatikanas padovanojo popierių. O vienintelė reguliariai spausdinama religinė literatūra dvasiškiams, būtent katalikų kalendorius-žinynas, išleista tik nuo 1982 m. Be kita ko, nemaža dalis leidinių yra ir eksportui užsienį".

Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos vedėjas, kun. Kazimieras Pugevičius galvoja, kad "siaučiant tikėjimo persekiojimui, ribotas religinės literatūros tiražas yra lyg okupacinės valdžios pasiteisinimas prieš jos grubius religinių bendruomenių suvaržymus. Tikintieji neturi nei savo laikraščio, nei žurnalo, negali naudotis nei sovietine spauda, nei radiju, nei televizija. Slaptai spausdinti paveikslėlius ar tikibynius tekstus griežtai draudžiama. Už tai jau daug kas nukentėjo".

LIGONIŲ DĖMESIUI

Šv. Kazimiero parapijoj yra dvi ligonių lovos. Jos kartais yra labai naudingos, bet sunkiai gaunamos. Taip pat yra dvi ratuotos ligonių kėdės. Reikalui esant kreiptis į parapiją: tel. 273-0338.

CURSO
AUDIOVISUAL
 DO IDIOMA LITUANO
 POR CORRESPONDÊNCIA
 Informação: tel. 273-0338

STASYS YLA

MEDITACIJOS

Valančiaus tipo vadas - GYVOS KRIKŠČIONIŠKOSIOS DVASIOS METAMS

Arkiv. Jurgio Matulaičio
vieta atgimstančioj tautojVIENUOLIJA — ŽMONIŲ IR DIEVO
KURINYS

Matulaičio suburtų seselių sukaktis*

(Tešiny)

Juk laiko tėkmėje veikia ne tik žmonės, bet ir Dievas. Nei žmonės veikia vieni, be Dievo, nei Dievas veikia be žmonių. Šią mintį liudija tekstai Mišių, kurias nūnai laikome. Graduale pasakyta: "Viešpatie, tu duodi žmonėms maisto savu laiku" — ne tik medžiaginio, bet ir dvasinio maisto. Ir šv. Paulius lekcijoje primena: "Gerai panaudokite laiką... ir stenkitės suprasti, kas yra Dievo valia!" Ir evangelijoje Romos valdininkas tikrino laiką, kada Kristaus žodis tapo veiksmingas jo sergančiam sūnui.

Ar mes, tikintieji, galime galvoti, jog prieš 50 metų atsiradusi nauja lietuviškoji vienuolija buvo grynas istorinis atsitiktinumas? Atsirado žmogus, fizinis invalidas, koncentruotas į dvasinius reikalus ir sugalvojo vieną vienuoliją atnaujinti, o antrą naujai įkurti. Aišku, jis siekė savo tautai gero. Jam rūpėjo Bažnyčios reikalai Lietuvoje ir socialinė veikla tarp žmonių. Kaip geras sociologas ir religininkas jis žinojo, kad didesnius ir patvaresnius darbus gali atlikti tik organizuoti ir inspiruoti branduliai. Žinojo jis ir moteriškąjį uolumą, kurį gerai panaudojus galima pasiekti nemažų vaisių bažnytiniame, tautiniame, kultūriniame ir socialiniame bare.

Taip mes galėtume išaiškinti labai paprastai ir natūraliai visą tą mūsų minimos vienuolijos kilmę ir netgi jos veiklą. Ir tai būtų teisinga, tačiau tik vienu požiūriu ir tik iš vienos pusės. Antroji pusė mums atsi-
veria tada, kai mes stebime tą asmenį, kuris šią vienuoliją kūrė ir kaip jis ją kūrė. Kokius uždavinius jai skyrė, kokias formas parinko jos veiklai. Tas asmuo buvo ne tik realistas, bet ir dvasios žmogus. Jis taip stipriai jautė laiko reikalavimus, kad skubėjo į juos atsiliiepti nelaukdamas ir nedelsdamas. Jis lygiai nenumaldomai pergyveno viršlaikės impulsus. Jis troško kaip žvakė sudegti ir likti nežinomas Dievo valios įrankis, kaip skuduras susinešioti ir būti nusvies-
tas į šalį, bevalydamas dulkes Bažnyčioje ir tautoje. Jo šūkiu buvo: eiti ten, kur labiausiai žmonėms reikia; daryti tai, kas sunkiausia ir ko kiti vengia daryti; imtis plačių uždavinių, neribojant savęs pomėgiais, pranašesnėm ar naudingesnėm darbo sritim; visur nešti Kristų, visur ieškoti Dievo pirmon eilėn ir tarnauti žmonėms neužinteresuotai. Pagaliau, jo žodžiais, nebijoti persekiojimų, kalėjimo, nes bus tokie atvejai, kada dėl

(Katalikų Kalendorius Žinynas, Kaunas - Vilnius 1986)

□ VIIb — Yra žmonių, kurie nesusitinka gyvenimo draugo ir gyvena vieni. Būna, kad mirtis išpriešia vaikus, tėvus, vyrą ar žmoną. Ir vienas žmogus — vyras ar moteris — yra ligiavertis ir lygiateisis, gali pragyventi vienas ir gyventi garbingai.

Žmogus, kuris žinosi pašauktas būti kunigu, kūrėju, atradėju, pedagogu, TURI likti vienas — be šeimos ir be artimųjų. Mokslui, menui, auklybai, apaštalytei reikia viso žmogaus, reikia visų jėgų, ir šeima, reikalaujama taip pat visko, arba trukdys, arba nukentės nuskriausta.

Sunku, nenormalu, bet būtina, nes šitie pašaukima jima ir net prašoka šeimą. Ir teikia tuos pačius džiaugsmus — tik dar labiau. — kaip ir šeima.

Auklėtojo laukia didžiulė savųjų šeimyna. Kiekvienas kūrinys — kaip mylimiausias kūdikis. Moksliniai tyrimai išsiurbia visas jėgas, bet atskleidžia slaptības. Kunigui — visi žmonės kaip vaikai savi.

Visos kūrybinės žmogaus galios ir čia koncentruojasi, įsitempia ir duoda vaisių. Šviesus džiaugsmas pripildo širdį kuriančio žmogaus: kai daugelis tėvu vadina ir mokytoju, kai gėrasi tavo kūriniais ar naudojami tavo atskleistom pasiaptim. Ir glūdintis žmoguje nerimas gali išsilieti visokia kūryba.

□ Krikščionybė — ne šiaip religija, ne Dievo pagarbinimas, o — gyvenimas su Dievu.

Vien garbinimu išgelbėtas niekas nebus, dangun nenueis, nesukurs žemėje laimės. Nes malda — kaip pavasarinė paukščio giesmė, nesulaikomai plaukianti iš pilnos širdies, ar skundas, aimana iš skaudančios sieios, ar padėka — iš dėkingų ir dėkojančių gelmių, ar prašymas, kad Dievas padėtų padaryti pačiam.

Malda — tik įžanga ar užbaiga, vainikas, išraiška ar maršas žygiui, pasistiebitumui, darbu, susikaupimas skrydžiui, susitelkimas šuoliui, Malda — priemonė — svarbi, būtina, kad G Y V E N T I iš tikrųjų galėtum.

Už maldą — nemokama, nuo maldos — neatleidžiama, maldoj — nepavaduojama, malda — neišperkama. Melstis, mylėti ir išsivalyti reikia pačiam — kaip ir gyventi, kurti ir mirti.

□ Kiekvienas TĖVE MŪSŲ sakinytis rodo, kad Tas, Kuris šitos maldos išmokė, yra Dievas.

— leigu žmogus į Dievą gali kreiptis vaikų žodžiu "Tėte", "Tėveli", "Tėve", jis ne tik žino, gerbia ar bijo, prašo, pagerbia, jis — Dievui savas ir myli Jį. Tai — tikroji žmogaus didybė: savam būti Dievui.

Dievo ir žmonių gero reikės pakelti nepaprastų aukų. Eiti tiesiu keliu — pro duris, o jei negalima — veržtis pro langus. Padėti į šalį net vienuolišką rūbą, jei to reikia, bet eiti pas žmones, rodyti jiems prasmingesnį gyvenimą, laimėti juos kilniems darbams.

GRAŽI TU MŪSŲ BRANGI TĒVYNE...

*Lietuva, brangi mano tėvyne,
Šalis kur miega kapuos didvyriai.
Graži tu savo dangaus mėlyne,
Brangi, nes daugel vargų patyrei.*

Maironis

Giedodami Sauerveino parašytą giesmę -- Lietuviais esame mes gimę -- dažnai pamirštam, kad lietuviu gimti yra daug lengviau, negu juo būti. Pamirštam savo gimtojo krašto -- Lietuvos gamtos grožį, meilę ir pareigą. O tas kraštas tikrai Aukščiausiojo apdovanotas nepaprastu gamtos grožiu. Graži Lietuva ir mūsų literatūroje.

Poetas vyskupas A. Baranauskas "Anykščių Šilėlyje" atskleidžia nuostabią puikią Lietuvos gamtos grožio dalį. Vaižganto Napalys prieš Lietuvos gamtos grožybę, kaip prieš dievybę, eidamas pro rugių lauką -- nusiima kepurę. Tautos pranašas Maironis "Pavasario Balsuose". Krėvė "Dainavos Šalies Senų Žmonių Padavimuose", ir kiti rašytojai bei poetai savo kūrinuose atskleidžia Lietuvos nepaprastą, savitą gamtos grožį.

Lietuva yra gyva artojo prakaitu, pie-menėlio dainoje, vyturėlio čirenime, prie kelio stovinčiame kryžiuje, šieną vartančios mergaitės dainoje, lakštingalos suokime, raibosios gegulės kūkavime...

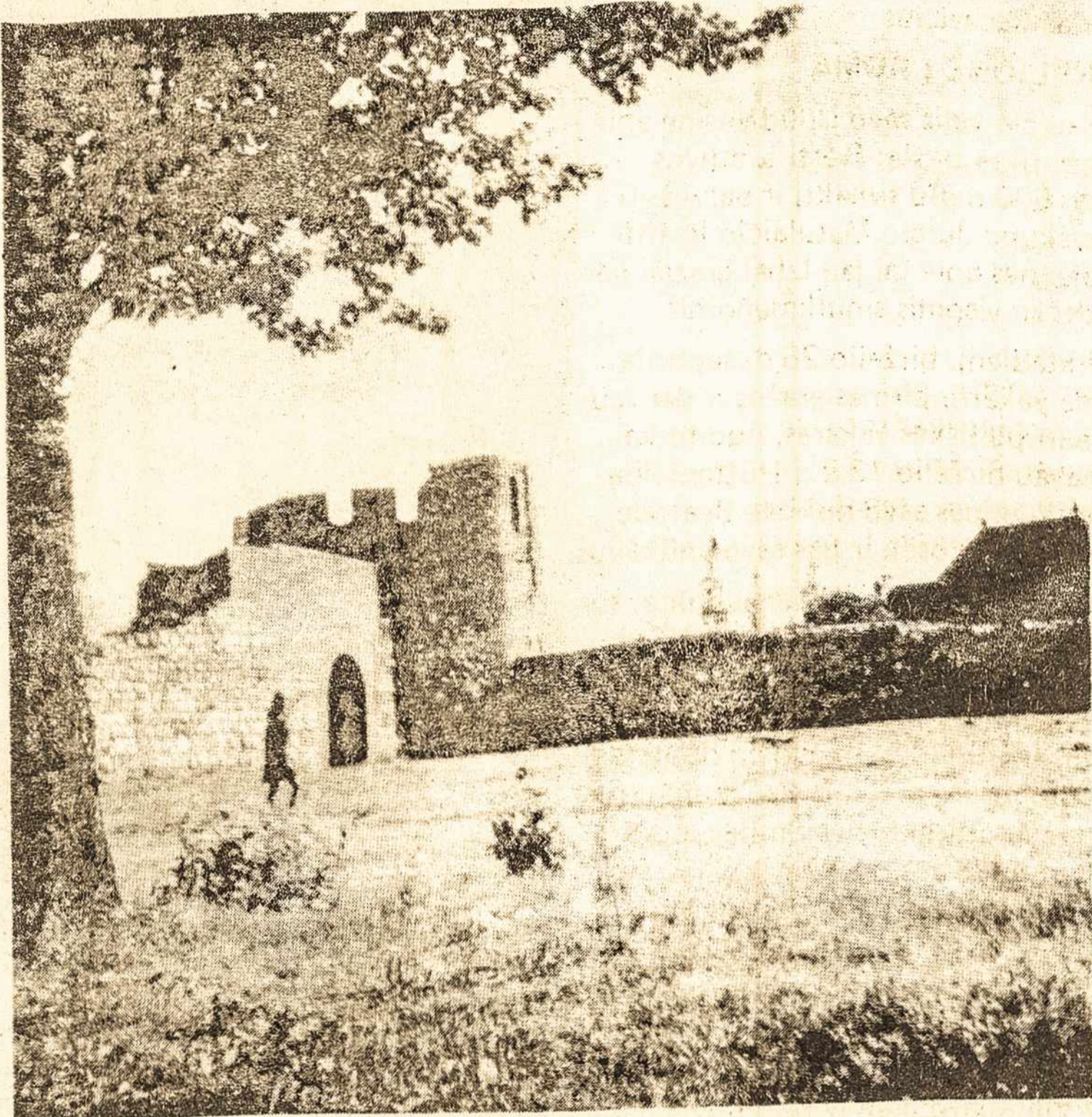
Plaukiant Nemunu jo krantus puošia piliakalniai, pilių griuvėsiai, bažnytkaimiai, miesteliai, sodybos su visomis istorinėmis smulkmenomis ir štai sušunki: "Kaip gražu, neištveria mano širdis".

Zarasų apylinkėse: ežerų ežerėliai, su neapsakomo grožio salomis, salelėmis. Deimantu spindį laukai, pievos. Ežerų vandenyse, kaip sidabro veidrodžiuose, atsispindį sodybų šešėliai. Šilai, miškai, miškeliai, pilni riešutų, uogų, grybų, paukščių balsų. Lakštingalų ištisi būriai ir šių paukštelių čiulbėjimai -- negalima žodžiais aprašyti. Lietuviškos sodybos paskendusios puikiuose soduose, kurie kvepia medumi, vaisiais, pilni dūzgančių bitučių.

Tokių vaizdų piina Lietuva. Šešuolė, Šventoji, Neris, Nevėžis, Trakai, Panerių kalnai, Palanga, saulės spinduliuose skęstanti Nida, Neringa.

Kaune, Vytauto Didžiojo Karo Muziejus, Kęstučio ir Birutės paveikslai primena jų meilę ant aukšto kalno, prie jūros Palangoje. Karo Muziejaus vakarinės apėigos ir vėliavos nuleidimas, viskas liks neužmirštamai.

O Vilnius, gražioji Lietuvos sostinė Neris ir Vilnios santakoje. Jo savitumas kyla iš įspūdingos gamtinės aplinkos, savijingumo ir neblėstančio romantiškumo prisiminimų. Jis ramiai įsilėjo į žalią rūbą su neaukštomis kalvutėmis, létais upių

Kauno pilies griuvėsiai ir senamiesčio bažnyčių bokštai

vingiais, vos ne vos į patį centrą atbėgančiais miškais. Tai Gedimino sapno išdave -- didžiojo Lietuvos kunigaikščio sostinė.

Aukštutinės pilies ir gynybės sienų liekanos, siauros ir klaidžios, tačiau šviesios ir jaukios senamiesčio gatvelės. Išlikusi Vilniaus gotika labiau negu Vakarų Europos atitolusi nuo eskezės, ji tarsi nujaučia Renesansą, tarsi negali pamiršti, kad vienintelis būties centras yra žmogus. Renesansas paliko savitą pėdsaką architektūroje, jos ryškus ir gausiuose miesto architektūros stiliuose -- baroke bei klasicizme.

"Koks lengvas muzikos akordas..." -- Bernardinų, Šv. Onos, ir Šv. Mykolo bažnyčių ansamblis, stebuklingi Aušros Vartai, Šv. Teresės bažnyčia, Šv. Jono bažnyčia, Šv. Petro ir Povilo bažnyčia, Šv. Kazimiero bažnyčia ir garsi Vilniaus katedra su varpine.

Gražu akims, mielai širdžiai. Viskas taip sava, artima, miela ir rodos, dar taip nesenai buvo matyta. O, kad galima būtų Lietuvos grožį, visą tą paveikslą idėti į auksinius rémus. Kaip graži tu mūsų, Brangi Tėvyne.

Vyturys

RUGPIŪČIO MĖNESIO GIMTADIENIAI

Sveikiname savo narius kurie švenčia gimtadienį šį mėnesį ir linkime daug sekmes.

- 04/08 -- Elaine Cristina Kozakas Magila
- 06/08 -- Zenia Zukas Ferrari
- 08/08 -- Jonas Jodelis
- 09/08 -- Margarete Bumbles Steponaitis
- 11/08 -- Antanas Dutkus
- 12/08 -- Marijona Polgrimas Magila
- 14/08 -- Silvia Bendoraitis Machado
- 14/08 -- Elena Pupelis
- 15/08 -- Marijona Jakiūnas
- 20/08 -- Sonia Žukas
- 24/08 -- Albina Ambrozevičius
- 24/08 -- Angelina J. Tatarūnas
- 25/08 -- Vytautas Tumas
- 26/08 -- Helenica Kairys Collela
- 31/08 -- Austina G. Stonis Stankevičius

Sąjunga - Aliança
Valdyba

UŽSIMOKĖJO UŽ "ML"

- Mare ŽUKAS Cz. 500,00
- Adilson PUODŽIŪNAS Cz. 200,00
- Juozas VENGRYS Cz. 300,00
- Albertas LIPAS Cz. 2.000,00
- Claudio BUTKUS Cz. 500,00

ADVOCACIA E IMÓVEIS
EDSON DEOMKINAS

Direito CIVIL - Dir. CRIMINAL
Direito TRABALISTA FONE: 449-4379
Av. Novo Horizonte, 213 - Conj. 2 - Vila Sacadura Cabral - S. André

COMPRAS - VENDAS -
ADMINISTRAÇÃO DE BENS

Vytautas Bacevičius

KELIONĖ Į ROMA

Rašau čia kelis savo įspūdžius ne apie kelionės tikrą tikslą: švęsti Lietuvos Krikšto 600 metų sukaktį ir dalyvauti Arkivyskupo Jurgio Matulaičio beatifikacijoje, nes apie tai jau labai gražiai parašė kiti su visomis smulkmenomis.

Penktadienį, birželio 25 d. septintą valandą vakaro, pirmas gražus ir dar saulėtas europietiškas vakaras, nuo to kai atvažiuavau birželio 13 d. į Hüttenfeldą, Vokietijoje, pas savo dukrelę Beatricę, žentą Stefan Kosek ir pas savo anūkičius.

Visus atsisveikinę, kartu su dukra, susitinkame su kitais tautiečiais ir 16-tosios Vasario gimnazijos mokiniais, mokyklos kieme. Apie 90 žmonių, tarp suaugusių ir jaunuolių užpildėm du patogius autobusus: vieną su visu jaunimu, o kitame mes, direktorius Šmitas, pp. Viršeliai, p. Lukošius, kiti mokytojai, svečiai iš Amerikos ir Kanados ir kiti.

Po 7 valandų važiuavimo sustojome Bazely, Šveicarijos rubežiuje, kur reikėjo tik parodyti mūsų pasą. Jau šveicarų žemėje pravažiavome St. Gotthard tunelį, 17 kilometrų ilgio ir tuoj įvažiuavome į Italiją, kur sustojome pusryčiams nes jau buvo 6 valanda ryto. Tuoj pastebėjome kad viskas brangiau negu Vokietijoje.

Iš autobuso, važiuojant į Pietus matau kelio užrašus į miestus, Pisa, Milano, Verone, Torino, Genova, Firenze — šiam paskutiniam sutosime grįždami.

Pagaliau 11 val. ryto atsiradome Romoje ir sustojome mūsų būstinėje. Gavome kambarius, kur skubėjome išsimaudyti, persirengti, nes buvo labai karšta ir buvome visi pavargę nuo kelionės. Gavome pietus ir aišku, valgėme makaronus.

Po pietų, grįžtame į autobusus, kurie mums tarnavo visą laiką mūsų viešnagėj Romoje. Važiuojame į Vilą Lituanią — vietą susipažinimui. Ten reikėjo prisisegti korteles prie rūbų, nusipirkti bilietus į šventės parengimus. Viską susitvarkę važiuojame į Vatikaną, į Švento Petro aikštę, kur susirinko visi lietuviai atvažiuavę iš visų vietovių dalyvauti šventėje. Ten įvyko Kryžiaus kelio maldos, ketu-

ROMA — šv. Petro aikštė: Vytautas Bacevičius, kun. Hermanas Šulcas ir Beatrice Bacevičiūtė-Kosekienė

riomis kalbomis ir kiekvieną stotį apgiedojo choras iš Los Angeles. Viena dalis dalyvautojų procesijos eiseną su trim lietuviškais kryžiais ėjo apie paminklą, obeliską aikštės centre. Pastebėjau, kad Popiežiaus kambario languose šviesa žibėjo ir jaučiau, kad jis sekė mūsų maldas.

Šeštadienio rytas: tuoj po pusryčių vėl visi susirenkame Švento Petro aikštėje dėl audiencijos, kuri įvyko naujoje salėje, pastatytoje tuoj po atentato, kur buvo sužeistas Šventas Tėvas Jonas-Paulius II. Už tai įvyko krata dėl saugumo. Ten sutikau tautietį, iš mano miesto São Paulo dr. Šiaulį su žmona p. Alda.

Didžiausioje salėje, kurioje sutelpa maždaug 6 tūkstančiai žmonių, beveik pusė buvo užimta vien lietuviais. Nusidžiaugiau nes gavau vietą prie vidurinio koridoriaus, kur praeis Šventas Tėvas.

Labai apiplojamas, Šventas Tėvas įeina į sceną, kurioje jau laukė lietuviai vyskupai. Juos pasveikinęs atsėdo scenos centre. Vyskupai padėjo už arkiv. J. Matulaičio beatifikaciją. Popiežius tarė žodį lietuviškai, apie Lietuvą, jos krikštą, apie arkiv. Matulaitį ir apie tikėjimą. Paskui Šventas Tėvas priėjo prie žmonių ir dau-

gelį pasveikino. Su giliu jausmu pasisveikinau ir aš ir pabučiavau Popiežiaus žiedą. Grįždamas atgal į sceną, su visais vyskupais ir kunigais, nusifotografavo, mačiau kad tarp jų buvo ir mūsų kun. Pranas Gavėnas. Gimnazijos mokiniai pašoko kelis tautinius šokus ir buvo Švento Tėvo pasveikinti. Atsisveikinęs, Popiežius išėjo visų labai karštais rankų plojimais palydėtas.

Išeinant sutinku dar vieną tautietį iš Brazilijos, kun. M. Valiukevičių su grupe vienuolių taip pat iš Rio de Janeiro.

Vėliau autobusas mus paliko mieste kur aplankėm žymiausias Romos vietas Colosseo, Capitolio, Forum Romanum Fontaną di Trevi, Vittorio Emanuelio Paminklą, Arco di Constantino.

Čia įvyko nemalonumas: du mažamečiai vagiai, ištraukė piniginę iš vienos mūsų mergaitės ir ši pradėjo rékti. Kaip tik važiavo policijos mašina ir juos suėmė. Pagalvojau, kad ne tik mūsų Sanpaulyje yra tokių atsitikimų. (bus daugiau)

KULTŪRINIS KAZIMIERINIS FONDAS

1985 metų rugpiūčio 25 dieną, São Paule įsisteigė KULTŪRINIS KAZIMIERINIS FONDAS (KKF) — FUNDO CULTURAL CASIMIRIANO. Fondui pradžia sudarė Kazimierinių Metų Ruošos komiteto pirmininko, kun. Pr. Gavėno, įnašas — Cr.1.000,000.

Fondo tikslas — KKF-das turi tikslą sudaryti finansinę paramą lietuviškam kultūriniam veikimui, ypač spaudos, mokyklų ir, bendrai, jaunimo reikalams.

Fondo kapitalas — KKF-do kapitalą sudaro laisvas tautiečių bei kitataučių įnašas, palikimai, tam tikslui renkamos aukos.

Kapitalas lieka nejudomas; tik kapitalo uždarbis galės būti panaudotas auksčiau numatytiems tikslams.

Fondo administravimas — KKF-dą globo, valdys ir administruos šv. Kazimiero parapijos atsakingi ir teisėti pareigūnai.

Fondo likvidacija — Jei užsibaigtų ir pranyktų numatytieji tikslai čia, Brazilijoje, KKF-do kapitalas būtų perleistas panašiais tikslais veikiančiom organizacijom kitur.

PAGERBKIME SAVO MIRUSIUOSIUS IRAŠYDAMI JUOS Į KKF FONDA.

COMERCIAL SVEIKAS LTDA.

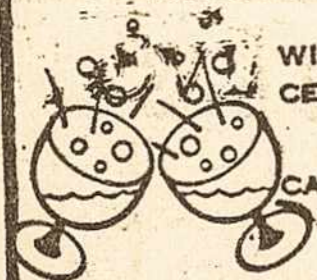
BEBIDAS FÍNAS EM GERAL, NACIONAIS E ESTRANGEIRAS

WISKIES - CHAMPANHES - CONHAQUES - LICORES - AGUARDENTES
CERVEJAS - REFRIGERANTES - SUCOS - AGUAS MINÉRAIS - ETC.

ACEITAM-SE ENCOMENDAS PARA FESTAS EM GERAL
CASAMENTOS, BATIZADOS, ANIVERSÁRIOS, CONFRATERNIZAÇÕES, ETC.

PROGRAME SUA FESTA E
DEIXE AS BEBIDAS SOB NOSSA RESPONSABILIDADE.

Rua Manalás, 7 - CEP 03140 - Fone: 215-6227 - Vila Zelina - S. Paulo

Kazys Békšta, SDB

IŠ BABILONIŠKOS AMAZONIJOS

Šį rytą, rašiau kompiuterin Šiaurės Amazonijos indėnų Yanonami žodyną. Paskui susitikau su tukano-indėnais. Po pietų atėjo Dessana-indėnų vadas, iš rio Tiquié. Vakarėjant daviau vokiečių kalbos pamoką vienam Amazonijos jaunuoliui, kada atėjo kun. Urbaitis, su dideliu tėvišku apkabinimu manęs pasveikinti lietuviškai... Man susimaišė visos kalbos galvoje, ir pasakiau jam, kad tai babiloniško kalbų sumišimo rezultatas.

Rašydamas, dar vis rodos gebu parašyti lietuviškai, nes yra laiko pagalvoti, prisiminti ir pasitaisyti. Bet jau gyva kalba lietuviškai nebekalbu gal daugiau kaip 40 metų, tad atverdama burną pradėdau žodį lietuviškai ir jau susipainioja su kita kalba. Laimingi tie, kurie turi galimybės pasitikti, pasišnekėti, puoselėti savo gimtąją kalbą.

Kun. Urbaitis prašė kad parašyčiau ką nors apie savo darbus Amazonijos sostinėj. Nors gyvenu civilizuotam mieste, šis miestas yra kaip sala džiunglėse. Dabar vien tik léktuvais ar laivais tepasiekiamas miestas, nes gamtos gaivalai sugriovė žmonių pastatytus vieškelius (negalima jų plentais vadinti), kur susisiektavom su kitais kraštais ar su Brazilijos miestais.

Nors ir mieste, nors ir duodamas antologines paskaitas Amazonijos Vyskupų centralinioje Seminarijoje (dabar valdžios pripažintam Filosofijos Fakultete), rytą seminaristams, po pietų paskaitos filosofijos studentams, o naktį pasauliečiams pastoraliniams veikėjams, ... vis tebeplaikau ryšius su džiunglių indėnais, su kuriais per tiek laiko dirbau džiunglėse, Aukštojo rio Negro upės intakų srityje. Daugiau kaip 8 metus rašau ant popieriaus lapelių Yanonami indėnų kalbos žodžius. Ir jau buvau susirūpinęs, kaip reikės tuos popierėlius sutvarkyti abėcėlės tvarkoje. O paskui, vel pertvarkyti žodyno vertime... Ir štai, radau žinią, kad kompiuterio pagalba galima parašyti žmonių adresus, telefonus, ir sutvarkyti viską pagal abėcėlės tvarką. Nutariau pasiteirauti, nors ir sunkiai tesutiko tų kompiuterių specialistai, nes jie dirbo administracinėse programose, o ne tekstų organizavime. Pagaliau pasisekė gauti

"programėlę", ir su ja pradėjau perrašyti žodyną. Aišku, tegalėjau dirbti tik po komerciališko valandų tvarkaraščio. Žinojau, kad už valandą kompiuterio naudojimo užmokama ligi šimto dolerių. O aš čia galėjau veltui užsiiminėti. Tad ir atsiraičiau rankoves. Rašau, kaip rašomąja mašinėle, o vietoj popieriaus žiūriu į televizijos ekraną, kur pasirodo visas mano rašomas tekstas. Kada jau buvau parašęs apie tūkstantį žodžių su paaiškinimais, ir su koku sakiniu, kur parodoma kaip tas žodis panaudojamas indėnų kalbos konstrukcijoje, vienas mano bendrabrolis paėmė tą visą tekstą, paspaudė kelias raides, ir po kelių minučių lengvo užimo, kompiuteris pradėjo spausdinti alfabetiškoje tvarkoje visus mano įrašus. Per kelias minutes padarė daugiau darbo negu aš su rankraščiais per 8 metus... VALIO.

Tai tik ir dirbi nuo ankstauro ryto, ligi vidurnakčio. "Pasiilsėti reikia". kun. Urbaitis perspėja. Bet, ką padarysi? Nėra kito, kas tame darbe padėtų. Pasiuntėm vieną indėnų pasakojimų rinkinį į São Paulį, ir ten atsakė, kad neturi reikalingų spaustuvės ženklų. (?) Kas kalbos nemokėdamas eis rinkti nesuprantamos kalbos raides? Jau ir kalbą mokėdamas žmogus apsirinki, mašinėle rašydamas... Tad ir teliko viena išeitis: pasinaudoti kompiuteriu, ir su jo pagalba padaryti tekstą, kurį paskui bus galima atspausdinti fotografiniu būdu, (offset).

Per rytinę dalį, parašau vieną puslapį, per naktinę dalį parašau kitą puslapį. Juk reikia ne tik parašyti, bet ir analizuoti, išrinkti tarp kelių variantų geresnę ištarmę, rasti to žodžio sudėtis, dalis ir jų reikšmę, duoti to žodžio įvairias reikšmes įvairiose sakinių padėtyse...

Dauguma indėnų kalbų turi sakinių tvarką skirtingą, nepanašią į portugaliską žodžių sekme. Yanonami kalboje pirmiau pasakomas sakinių veiksnys (vardininkas), paskui seka galininkas, vėl eina vardininko prefiksas, galininko prefiksas, o paskui eina veiksmazodis, kurio viduje įsimeigia prieveiksmiai, o po visko pasakoma veiksmazodžio galūnė.

Žodžio šaknis yra sudėta iš kelių reikšmingų dalelių: jas vadiname morfemomis. Tas morfemas galima laisvai kitaip sudėlioti ir padaryti naujus žodžius, kaip Šv. Paulius Apaštalas darė graikų "koinė" kalboje: kūrė naujus žodžius, bet jie bu-

vo visų klausytojų suprantami. Taigi, ne tik žodžius, (morfemų sudarinius) reikia rašyti žodynan, bet ir tas mažutėles morfemas, su jų vertės paaiškinimu... Mano rankraštyje yra apie 2000 puslapių, su kokia 50 davinų kiekvienam puslapyje. Kompiuterio puslapyje sutelpa apie 15 davinų su paaiškinimais. Kada jau pabaigsiu tą žodyną? Vienas geras Dievas žino.

O paskui dar eilėje stovi tukanų kalbos žodynas. Dar gal didesnis už tą yanonami kalbos žodyną. Ir kiek jau tų indėnų kalbų? Vien tik Aukštojo Rio Negro upės srityje yra Tukano kalbos grupė su 32 kalbomis-seserimis.

Aruak kalbos grupėje yra bent 15 indėnų kalbų. Maku kalbų grupėje yra kokios 8 kalbos. Pridėkit dar Yanonami kalbą su keliais dialektais...

Ak, tiesa, kiekviena kalba dar yra padalinama į tarmes (dialektus). Vien tukanų kalba turi 4 tarmes. Dessana kalba turi 8 dialektus – tarmes...

Tai jeigu Dessana genties yra apie 900 asmenų, kiek žmonių kalba savo dialektais? Apie 100-150. Tai kaip daryti, tokioj babiloniškoj painiavoje? Valdžia nori visiems uždėti portugalų kalbą ir sunaikinti tūkstantmetines skirtingas kalbas. Lygiai, kaip komunistinė tarybų valdžia visiems liepia kalbėti ir rašyti "tautine" rusų kalbą.

Jei lietuviai nuo pat carsitinių spaudos draudimo laikų kovojo dėl savo kalbos teisių, suprantu aš ir vietinių indėnų atsparumą, stengimąsi nenutautėti, išlaikyti savo kalbą ir kultūrinę vertybę.

Per didžiaširdę kun. Antano Saulaičio (SJ) paramą, gavau lietuvių rašytinės kalbos kūrimosi istoriją. Nuo Mažvydo, Daukanto, Valančiaus ligi Kudirkos, Aisčio, Bradūno, Šalkausko, Maceinos, ir kitų didelių rašytojų... Man parūpino Lietuvos tarmių mokslo vadovėlį, su tarmių žemėlapiams. Su jų pagalba pradėjau orientuotis indėnų kalbų ir tarmių geografijoje. Turiu kelis indėnus, kurie užsidegė savo kalbos meile, ir jie jau rašo savo kalbomis. Praėjusią savaitę įdaviau vieną rašomąją mašinėlę uanana indėnų kalbos rašytojams, su keliais tūkstančiais popieriaus lapų. Ir jie pradės kurti savo kalbos rašymo istoriją.

Net ir Tariana indėnai, kurie yra laikomi svarbiausiais, aukštesnės kultūros puoselėtojai, kurie buvo veik pradėję savo kalbą, šnekėdami vien tukanų kalba, dabar pradėjo susirūpinti savo kalbos atgimimu. Taip ir gimsta jų Basanavičiai, Kudirkos, Jablonskiai...

Kam tokio rūpesčio tokių negausių kalbančiųjų kalbomis? Kalba tai kultūrinė vertybė, kultūros ir asmenybės nugarkaulis. Be kalbos, esi kaip be savo asmenybės. Tai viena. O kita: pats Viešpats Dievas, pirmąjį Šventos Dvasios stebuklą padarė, duodamas kalbų dovaną...

CHOPPERIA
ALEXCHOPP LTD.

CHOPP – PIZZA – QUEIJOS – FRIOS
RESERVAS PARA FESTAS – MUSICA AO VIVO
Rua SOLON 1062 – Bom Retiro – Tel. 223-2333

MŪSŲ ŽINIOS

NAMŲ REMONTAS

Sv. Kazimiero parapijos pastatai jau seniai laukė remonto. Prieš porą metų buvo atremontuota parapijos salė, o dabar namai perdažyti iš lauko ir nuplautos fasadas – plytelių namų priekis. Didelės išlaidos, bet būtinos namų geram užsilikymui.

Namų remonto darbus prižiūrėjo ir tvarkė rangovas Jonas Silickas. Jam širdingai dėkojame už tokius didelius nemo kamus patarnavimus. Vėliasiui laikui liks stogų taisymas.

Kun. P. Rukšys

"ILGIAUSIŲ METŲ"

TEKLĖ ŠERKANIENĖ iš Casa Verde atšventė 80 metų gimtadienį liepos 23 dieną. Gražią šventę surengė dukterė Vanda su vyru Albertu Varkala ir sūnum Jonu.

Linkime mielai poniai Teklei daug laimės, geros sveikatos ir gausios Dievo palaimos.

DANIELA RUZGAIČĖ atšventė gimtadienį liepos 21 d. bet tik praeitą sekmadienį draugai galėjo susirinkti ir "Grupo Sergio" restorane ant Paes de Barros "pabaliavoti" ir viešoje vietoje nebijojo sugiedoti "Ilgiausių Metų". Geros sveikatos ir daug laimės Daniela.

KUN. PETRAS M. URBAITIS "DIASPOROS MISIJONIERIUS" VYKSTA Į RIO DE JANEIRO

Kai kas – ir čia ir kitur – klausia:

– Dėl ko misijonierius tiek daug važinėja? Atsakymas nėra toks sunkus:

– Misijonierius, jei jis yra "Misionierius keliautojas" ("Missionário itinerante") – jo pareiga yra kiek galint daugiau, kiek jėgos ir pinigai padeda – keliauti ir keliauti; neužmirštant aplankyti: ypač vargingesnio – senelio – ligonio parapijiečio.

Kitas klausimas:

– O iš kur misijonierius gauna pinigų, pigiausią kelionės bilietą, "pigiausios klasės" – orlaivį, ar laivą, ar valtyje, o taip pat – ir autobuse užsimokėti. Be to yra ir kas misijonierių "gratis" pavėžina, iš Dievo ir artimo meilės.

Kaip taisyklė, Misijonierius neturi pinigų nei brangiam restorantui. Jis vengia ho-

PRANEŠIMAS

Sajunga - Aliança praneša, kad Rugsėjo 6 d. 14:00 val. prasidės "sekmadieniai popiečiai" "Domingueiras", savo patalpose, Rua Lituânia, 67 Moóca.

Matiniai kviečia savo narius jose dalyvauti.

Šio "ML" numerio GARBĖS LEIDĖJAS

MARCELO ŠAPOLA

Mielam mūsų savaitraščio skaitytojui širdingai dėkojame už paramą spaudai.

ML redakcija ir administracija

SAJUNGA

ALIANÇA

TIEVŲ DIENA

RUGPIŪČIO 16 DIENĄ · SEKMADIENĮ · 13.00 Valanda.

RUOŠIA PIETUS

Užsirašyti Tel.: 274-5116 ir 92-3309

RUA LITUANIA, 67 — Moóca — S-gos Namai

telių, nes ten nesaugu, o valgo, ką randa viešoj turgavietėj – uždaroj, ar ant gatvės beveikiančioj.

Na, ir dabar kliuvo klausimas:

– Dėl ko skubėti pas Rio de Janeiro lietuvius? Atsakymas ir čia nėra sunkus.

– Keliaujantis misijonierius jau beveik šeši mėnesiai neaplankė Rijaus tautiečių. Jų tarpe yra ir senesnių ir ligotų ir misijonieriaus vizitos pasiilgusių.

Šiais metais švenčiame "600 Metų Lietuvos Krikšto Jubiliejų", kur būtina paminėti ne vien Lietuvoj ar Romoj. Ir visur, ačiū Dievui, yra daugiau ar mažiau daroma.

Rio de Janeiro yra tarp viso šimto gerų – geresnių – geriausių lietuvių. Jie turi teisę būti (kaip "Filialė Bendruomenė") būti pajėgesnės São Paulo kolonijos atmin-ta, aplankyta, pagerbta.

Be to, Rijuj nuo seno vargsta ir garsus mūsų rašytojas – publicistas – fotografas p. Petras Babickas. Jis yra vertas būti atmintas ypač dabar, kada pats iš savo lažo-namo nei kojos neįstengia iškelti.

Kun. Petras M. Urbaitis sutiko tarpkon-

tinentinėje publikoje mūsų p. Petro Babicko gerbėjų. "Lietuvos Dukterų Organizacija" – kuri aiškiai kalbant, jam prašgina gyvenimą su kasdienos duona, ir kuriai Jis ligonis yra iš visos širdies dėkingas.

Atsirado ir kita ponija – kuri "iš paskutinių" paaukojo 100 dolerių vaistams.

Būtina nedelsti iškeisti ("paralelo" būdu) pinigus ir juos į rankas p. Babickui įteikti.

O be to suorganizuoti pastovų (bent savaitinį) jo lankymą.

Iš viso, mes čia išsivijoj, gyvename ir mirštame draugė – lyg rankom susikabinę.

Kiekvieno mūsų ir gyvenimas, ir veikla, o ir mirtis ir neveikla yra mūsų bendradalia ar nedalia, nuo kurios priklauso mūsų tautinės, kultūrinės, religinės veiklos pratęsimas šioje didingoje (antroje po Čikagos) Lietuvių kolonijoje – Sanpaulų ir visoj milžiniškoje Brazilijoje.

Su nuoširdžiais sveikinimais visiems skaitytojams

Kun. Petras M. Urbaitis